

LIVHUSAREN

KUNGL LIVREGEMENTETS HUSARER

och

LIVHUSARERNAS KAMRATFÖRENING

INNEHÅLL

Sekundchefen har ordet	1
Den viktigaste egenskapen	2
FPCS i fält	3
Husar och dolma	4
Tankar på luckan	6
Den svenska förplägnadstjänsten i fred och krig	7
Göteborgsskvadronen besöker Eksjö	10
Livhusarernas besöksdag vid Stråken 1966	12
Organisations- och befälsplaceringar 15/10 1966	15
Föreningsangelägenheter	16

LIVHUSAREN

SEKUNDCHEFEN HAR ORDET

Under lägertiden på Sanna hed gjordes ofta insamlingar för att hjälpa soldater, som efter avslutad tjänst kunde få det ganska besvärligt med försörjningen av sina familjer. Pensionsfrågan blev också föremål för visdiktning.

*”Och världen är full utaf många exempel
Hur avund och sorger har intryckt sin stämpel
På mången för övrigt helt duglig person
Blott därför att fadren ej hade pension”*

Nu sörjer staten för en tryggad ålderdom och för barnens utbildning. Vår levnadsstandard är hög. Den betalar vi skattevägen. Men vi ska också ha klart för oss att alla de pengar vi betalar för denna standard är bortkastade om vi ockuperas. Vårt försvar skall garantera att vi får leva i fred. Då måste det också vara så starkt att det avskräcker en fiende från anfall. Krigsmakten kostar också pengar. Frågan är bara om vi vill betala denna brandförsäkring eller ta den stora risken att förlora allt.

Värnpliktstjänstgöringen är en personlig insats för landet. Soldater med goda färdigheter och fighting spirit utför inte bara fina enskilda prestationer. De bildar effektiva krigsförband med god anda. Krigsmaktens styrka beror alltså ytterst på den enskilde soldatens inställning och vilja att göra sitt bästa.

Nu rycker åter en åldersklass militärpolis ut. Jag är övertygad om att ni ska bevara er positiva inställning och förståelse för krigsmaktens uppgift och ingå som starka länkar i våra krigsförband.

Bengt Jönegren

DEN VIKTIGASTE EGENSKAPEN

Marskalken av Finland, friherre Gustaf Mannerheim (1867—1951) var alltigenom truppofficer. Det märkliga var att han — överbefälhavare i tre krig — saknade militär högskoleutbildning. Vad han kunde som militär, hade han likt många av äldre tiders stora fältherrar lärt i praktisk krigstjänst, alltifrån rysk-japanska kriget i seklets början. Under sin nära 30-åriga tjänst i det gamla Rysslands armé sökte han aldrig inträde i vad som där kallades generalstabsakademien, trots att hans kvalifikationer var bättre än de flestas. Han hade helt enkelt inte intresse för stabstjänst och dithörande ting. Med sin spartanska läggning trivdes han bäst i nära gemenskap med sina soldater under enkla förhållanden. Det berättas från hans tjänstgöring under första världskriget att han närmast med förakt såg på de officerskolleger i högre befattningar, vilka föredrog bekväma kvarter på betryggande avstånd från stridslinjerna. Personligen fullkomligt orädd utan att vara dumdrig gav han lugnt och beslutsamt sina order, upptäckte alltid med snabb blick vad situationen krävde och sporrade med sitt föredöme sitt folk till insatser långt utöver det vanliga. Frihet från förutfattade meningar i förening med stark inlevelse i lägets skiftningar var för Mannerheim lika utmärkande som ständig strävan till initiativ och aktivitet.

Det säger sig självt att en militär av Mannerheims kapacitet och andliga resning ägde bättre förutsättningar än andra att bedöma vilka egenskaper hos en soldat, som i fält vägde tyngst. Den nyligen avlidne finske generalen av infanteriet Erik Heinrichs, Mannerheims närmaste man under kriget 1939—1940 och 1941—1944 berättar i sina minnesanteckningar om en belysande episod kort efter Vinterkrigets slut, då man inom en trängre krets en afton satt och diskuterade om vilken egenskap hos en officer, som mot bakgrund av alla de närvarandes gemensamma krigserfarenheter finge anses som den allra mest väsentliga. Efter att länge — sin vana trogen — ha suttit tyst och avlyssnat de andras samtal, tog Mannerheim slutligen själv till orda:

”Den viktigaste egenskapen hos en truppofficer? Mod? Ja, fysiskt och moraliskt mod, ansvars känsla inför uppgiften och samtidigt ansvars känsla gentemot dem han för befäl över. Initiativ? Ja. Omdömesförmåga? Ja. Personlig seghet i de tyngsta situationer? Där närma vi oss det, som det ytterst kommer an på, skulle jag tro. Segheten är det vi måste fordra, men icke bara fysisk seghet utan också själslig — det som vi kalla själsstyrka. Där ha vi, menar jag, det allra viktigaste, det allra väsentligaste: själsstyrkan!”

Heinrichs tillägger: ”Utan att veta det hade Vinterkrigets överbefälhavare uppräknat just de egenskaper, som gjorde honom själv så aktad inom officerskåren, för att i sin uppräknning stanna vid den egenskap — själsstyrka — som av den habile chefen gjort något oändligt mycket större än blott en operationernas framgångsrike ledare.”

Gustaf Mannerheim var icke bara en fulländad truppofficer: han var därtill — vilket kan förtjäna att framhållas just i denna tidning — kavallerist till hela sitt väsen. I sin ungdom tjänade han vid tsarens Chevallerigarde i S:t Petersburg, ett av de flottaste kavalleriförband som existerat i modern tid, han var sedermera chef för de kejsarliga hovställen och för officersridskolans sk elit eller modellskvadron, han förde som sekundchef befälet över avdelta Gardes-kavalleribrigaden i Warszawa, han kommanderade fältbrigad, kavalleridivision och slutligen kavallerikår mot tyskar och österrikare i första världskriget. Och som marskalk av Finland bar han med förkärlek Nylands dragoners uniform.

Kvaliteten, topprestationen, det absoluta utnyttjandet av möjligheterna, den djärva men ändå omdömesgilla satsningen, hävdandet av höga etiska ideal — sådan var den paroll som Gustaf Mannerheim visserligen aldrig uttalade men alltid troget följde i livets alla skiften. Han var en man med osedvanlig självdisciplin och själsstyrka — en truppförare av Guds nåde. Det är allmänt omvittnat att upplevelserna i fält under krigsförhållanden stärkte Mannerheims respekt för människors religiösa övertygelse. I sin karaktärsanalys av Mannerheim, baserad på en omfattande samling privatkorrespondens, konstaterar professor Stig Jägerskiöld bl a att ”soldatens närhet till döden gav Mannerheim ofta anledning att begrunda religiösa problem. — Han utbildade visserligen en fatalistisk åskådning — som livet igenom hjälpte honom igenom kriser och faror — men den var förknippad med en tro att ’högre makter’ styr våra öden, icke den rena, blinda slumpen.”

Själsstyrka och förtröstan — det var de främsta egenskaper som skapade marskalk Mannerheims storhet som människa och hans eminenta militära ledarskap och som han själv satte högst vid sin bedömning av andra.

Jan von Konow

300-ÅRSJUBILEUM

Som framgått av ovanstående skildring upphöjdes Upplands Ryttare till Livregemente den 26. nov 1667. 1967 firas 300-årsjubileum.

Planeringen för detta jubileum, som gäller I 3, K I och K 3 är igång. Lämpligaste tidpunkten synes vara det andra veckoslutet av september.

Jubileet kommer att förläggas till I 3 i Örebro. I Stockholm ordnas en jubileumsutställning på armémuseum.

Kamratföreningarna ges naturligtvis möjlighet att delta.

Efterhand som planläggningen fortskrider kommer orientering att lämnas.

FPCS I FÄLT

Den traditionella sommarmarchen gick i år till de djupa skogarna neråt Smålandsgränsen, närmare bestämt till vår välbekanta lägerplats vid Olofsborg. Naturligtvis förutsattes övningen ha en högst allvarlig bakgrund: Bakom gränsen mot Älvsborgs och Jönköpings län fanns en fientligt sinnad stormakt till vilken förhållandet nu blivit så spänt, att trupper sammandragits i gränsområdet.

En källa till skadeglädje och tråkningar från alla övriga soldater på K 3 var naturligtvis det faktum, att Förberedande plutonchefsskolan som enda trupp skulle cykla ner till övningsområdet. Skadeglädjen blev inte mindre när avfärdsdagen var inne med piskande regn från en svartblå himmel och åskknallar som fick fönsterrutorna att skallra. Nåja, iväg kom vi i alla fall och på uppblötta grusvägar avancerade vi långsamt söderut. Så småningom avlöstes regnet av skurväder och naturligtvis blev det uppehåll så snart vi tog på regnkapporna och tvärtom. Slutligen förklarade befälet att vi nu var så genomsura att vi lika gärna kunde stoppa ner regnkapporna för gott.

Första natten i tältet kröp jag dödstrött ihop i mitt hörn och somnade omedelbart. Vid halvfyratiden väcktes jag emellertid av ett brak, såg höga flammor som slickade tälttaket, hörde stampande fötter och över larmet tätlagschefens kommandon. "Nu brinner tältet ner", tänkte jag i mitt halvsovande tillstånd. Utan att orka reagera vände jag mig på andra sidan och somnade omedelbart igen. På morgonen undrade jag om nattens episod bara varit en dröm, men de som vaknat berättade, att det var tältlyktan som rasat ner i halmen och i fallet dragit med sig torkställningen.

Vår skvadronsafton blev en munter tillställning. Vad man väl framför allt kommer att minnas var när rustmästare Seipel framåt kvällen greps av storsvenskhet och i ett bejublat anförande uppmanade soldaterna att visa stridsanda. Uppskattad blev även söndagens besöksdag, där många emellertid fruktade, att alla sovande och halvsovande soldater som låg utspridda över lägerområdet skulle ge de besökande en något felaktig bild av verksamheten vid lägret.

Måndag middag var det så dags för den dramatiska finalen, som skulle få formen av en gränsstrid. Området mellan Olofsborg och Älvsborgsgränsen (= riksgränsen) försvarades av MP medan spanarna och FPCS transporterades över till andra sidan för att utgöra fiender.

Efter en cykeltur på bortåt en mil hade vi passerat gränsen till fiendelandet och vek av på allt oländigare skogsvägar. Slutligen hamnade vi någonstans mitt ute i storskogen, där vi grupperade oss i spaningsbas. Några spaningspatruller sändes ut och den kvarvarande delen av pluten sysselsattes huvudsakligen med att tillreda A 3-konserv och andra läckerheter. Framåt kvällen kom uppbrottsorder — plutonerna skulle sam-

las vid skvadronsstaben några km söderut för en gemensam framstöt över gränsen. Efter en ny färd på leriga och slingrande kostigar, nu i kolmörker, nådde vi stabsplatsen, där vi fick våra instruktioner. 2. plutonen (=FPCS) skulle rycka fram 7 km genom fiendens linjer och ta ett fält som skulle användas för luftlandsättning av större styrkor. De, som var sjuk-skrivna, — åtta man, däribland jag, gallrades ut. Vi skulle kvarstanna och ansvara för skyddet av de vid skvadronsstaben uppställda fordonen.

Naturligtvis kände vi det synnerligen ansvarsfullt att vara ensamma försvarare av en hel skvadronsstab. Vi planerade hur vi skulle gå tillväga om fiender visade sig och beslöt oss för att under alla omständigheter kämpa till sista man. Emellertid omhändertog våra poster endast en mystisk person, vilken vid närmare kontroll visade sig vara en av våra chefer, löjtnant Eriksson. Frampå småtimmarna stod så det skärmskydd, som vi beordrats uppföra klart, och vi packade nu på oss allt vi hade, inklusive tältdelen (som lindas kring benen) och kröp ihop i granriset. Men om vi trott att det skulle bli någon sömn blev vi grundlurade. Vi frös i den grå gryningen så att klappret från våra tänder ekade mellan granarna.

Vid tolvtiden på dagen hörde vi motorbuller på tillfartsvägen. "Nu kommer MP!" tänkte vi. "Besätt eldställningarna!" kommenderade vår chef. Vi reste oss ytterst motvilligt från vårt färdiglagade rotmos. Det var dock bara en lastbil med en av våra korpraler som kom för att hämta plutonens cyklar samt oss själva, som inför den avgörande slutstriden åter skulle förenas med plutonen. Denna hade besatt den åsyftade platsen efter en lyckad framryckning, som endast fördröjts av att förpatrullen somnat upprepade gånger. Under dagen hade plutonen ej varit invecklad i några strider så när som på att man tillfångatagit en fientlig plutonchef. Nu hade emellertid MP gått till motanfall och situationen var kritisk.

Sedan korpralen släppt av oss någonstans i ingenmansland, nådde vi efter en stund kontakt med plutonens ställningar. Detta var ingen svår uppgift eftersom vi på långt håll kände doften av rotmos med kött. Just vid vår ankomst spreds som en löpeld meddelandet att MP grupperat sig och väntades anfalla om fem minuter. Under tumultartade former besattes eldställningarna och det läckra rotmoset fick lämnas vind för våg. Det gick fem minuter, tio, tjugoo... Först somnade min sidokamrat till vänster, sedan han till höger, sedan somnade jag själv.

Vi väcktes snabbt av några ksp-salvor från skogen på andra sidan fältet. Enligt vad som senare meddelades var det dessa salvor som utraderade PV-plutonen. Efter en stund kom order om att plutonen skulle samlas vid en grusgrop vid fältets södra del för att därifrån angripa fienden. Sjuklingarna ansågs

HUSAR OCH DOLMA

Det finns en myt, som säger att *husar* skulle härstamma från det magyariska husz (20) och av (gård). Det skulle kunna tolkas antingen så att vart 20. hus-håll hade skyldighet att hålla en ryttare i krigstjänst eller att av 20 till krigstjänst uttagna krigsmän en skulle bli ryttare.

Docent Heribert Seitz på armémuseum anser att denna myt bara kan betraktas som en lustig teori. Ordet *husar* härstammar från det medeltidslatinska *cursorius* (deltagare i strövtåg, partigångare) *Cursarius* går tillbaka till *Cursu* (bl a snabbt lopp). Från början har alltså ordet *husar* inneburit snabbhet. Ur *cursorius* uppstod sedan italienskans *corsare* (rövare, korsar). Balkanspråken fick *kursar*, *gursar*, *gusar*, *chusar* och magyarskan *huszar*.

Så småningom blev namnet *husarer* den vedertagna benämningen på lätt reguljärt rytteri.

Dolman har österländskt ursprung och fördes in i Europa när turkarna på 1500-talet erövrade Ungern.

Det magyariska *dolmány* (uttalas *dolmanj*) kommer från det turkiska *dolmány* eller *dolamá*. *Dolmány* hörde till den ungerska nationaldräkten och bestod av en med korta skört försedd åtsittande livrock, rikt besatt med snören samt en på samma sätt ut-sirad kort päls.

Det finns också ett annat turkiskt ord, som heter *dolmá* och betyder fyllning, fylld eller färserad rätt. Det är vår kåldolma och har ingenting med plagget att göra.

Den 1. april 1966 upphörde *dolman* liksom alla övriga uniformer m/ä att vara tillåten uniform.

I ett kungabrev av den 5. december 1792 angående "beklädnings förändrande för Lätta Dragonerna i afseende på Corpsens beklädnade som *husarer*" fastställes päls och *dolma* med tillbehör som uniform.

Utdrag ur kungabrevet:

"Hos Oss har i nådigt öfvervägande kommit Edert den 7. sidstlidne November afgifne underdåniga ut-låtande uppå den af Förste Hofstallmästaren, Öfversten, Secreteraren vid Våre Orden och Riddaren af Vår Svärdsorden Friherre von Essen föreslagne methode, jemte anbudne vilkor, i afseende på beklädnaden för *lätta Dragone Corpsen af Våra Lif- och Huse Troupper*, sedan Vi om Corpsens beklädnade såsom *Husarer* nådigt förordnat.

I anledning häraf wele Vi i nåder bifalla, att *Päls och Dolman med tillbehör måge för Vårs och Kronans räkning få förfärdigas i stället för jacka med tröja utan ärmar jemte Collet*, att lika nötningstid för desse persedlar må gälla som för de nu brukliga, och durchschnitten, som i fölge deraf utgår på Trenne år, uträknas på de Persedlar och ifrån den tid Corpsen denna nya beklädnad till bruk och nyttjande uptager, börandes deremot de Persedler uti förråderna inlämnas, hvilka för redan utfallen durchschnitt anskaffade än. Hvad särskilt angår Brämen på Pälsen, så finne Vi i nåder nödigt, att deraf bestå Tvenne omgångar under förenämde för Persedlarne utsatta nötningstid af Trenne år; villjandes Vi tillika i nåder tillåta, att den till anskaffande af de för Corpsen erforderliga nya mössor åtgående kostnad må af Oss och kronan bestridas. I allt öfrigt kommer Corpsen

att till godo niuta dess för detta ingångna Passevolance Contract oförändrat.”

Husaruniformen fastställdes således 1792. Livregementets lätta dragonkår omvandlades till Livregementets husarkår 1796. Dolman har alltså burits sedan 1796.

I Kungl Lifregementets till häst historia lämnas följande uppgifter om uniformen.

— Om de första modellernas utseende finns ej mycket bekant. Den 21. september 1797 insändes rapport angående de nya husaruniformerna. På en del skvadroner voro de då kompletta, på andra under anskaffning och skulle snart vara färdiga, på en del fattades ännu pälsbräm och pälsband, och på en del voro de ej fullt afpassade. Officerarna skulle vid vistande i Stockholm, då galadagar inträffade begagna gula saffiansstöflar med gul kant och tofs af silke samt ”de till uniformen förut tillåtna gula och blå eschavadbyxor”.

Lifplagget eller dolman var från början mycket kort, så att skärpet dolde dess nedre del, samt för manskap försedd med aderton rader hvita snören. Officerarna hade dock flera rader, understundom ända till nära trettio. Pälsen hade samma antal snören. På såväl dolman som pälsen tillkommo så småningom för officerare vackra broderier av silfver på ärmarna. Dessa synnerligen granna lifplagg förenklades 1846 högst betydligt. Snörens antal å dolman blef ej mera än åtta och å pälsen, som var något längre än dolman, tio. Dolman var mycket kort och gick till en början endast något nedanför skärpet. 1870 förlängdes dock dolman till nära skrefvet, försågs med tio snören och erhöi ungefär samma beläggning på skörten, som ännu återfinnes. Å pälsen bibehölls de tio raderna snören, i öfrigt följde den dolmans förändringar, 1893 aflades pälsen för alltid efter att i nära 100 år hafva tjänstgjort, dels som ett vinterplagg, dels och hufvudsakligen som ett paradplagg under benämningen ”päls på rygg”. Å såväl dolma som päls hade officerarna hela tiden tofsar vid ändarna af snörena, hvilka tofsar 1893 utbyttes mot tre öglor. År 1893 borttogos äfven de hvita manschetterna å ärmarna.

Benklädnaden utgjordes till 1846 af skinnbyxor, hvartill efter 1815 kommo mörkblå ridbyxor med skinnskonning och skinn nederst å byxorna i stället för stöflar. Å dessa byxor var en tämligen bred hvit list. 1846 antogos mörkblå byxor med hvit (för officerare silfver-) galon, en cm bred.

Det plagg som genomgått de flesta förändringar, är hufvudbonaden. Till 1846 fanns dock gul husarmössa med svart frans och hvit uppstående plym. Af denna mössa finnas flera modeller, exempelvis hade trumpetarna en tid röd färg i stället för gul å mössan, och 1807 infördes vapenplåt å densamma. På 1830-talet hade officerarna guldpompon, cordon af guld och blått silke med bouillonstofsar. 1845 antogs en svart högmössa, 1853 däremot en hvit, hvilken 1863 utbyttes mot en blå högmössa med hängande hvit plym af tagel, som 1903 utbyttes mot ståndare av hvita fjädrar. Utom högmössan eller husarmössan har funnits en lägermössa, till en början låg och rundkullig, sedan liknande den nuvarande.

Med 1893 ha päls och sabeltaska aflagts.

Vice ordföranden i Livhusarernas kamratförening i Skövde, Henning Gustavsson, avled den 29/5 1966. Han var en av initiativtagarna till bildandet av kamratföreningen 1935 och tillhörde alltsedan begynnelsen dess styrelse.

Åren 1913—1917 tjänade Henning Gustavsson vid regementet, där han nådde korprals grad. 1917 tog han avsked och gick i SJ:s tjänst.

1925 övertog han Alphyddans kafé- och restaurangrörelse, vilken han från en blygsam början upparbetade till ett högmodernt och förstklassigt skött företag, välkänt långt utanför länets gränser och en av Skövde stads attraktioner.

Inom kamratföreningen var »Henning på Berget» den sammanhållande länken och en av dem, som gjort de största insatserna till föreningens fromma. Under våra möten frammanade han genom sitt gemyt och sin goda berättartalang hågkomster och minnen från forna dagar på ett sätt, som i högsta grad bidrog till att knyta samman gamla och nya tiders husargenerationer.

Sin skvadronschef, friherre Fredrik von Essen, omfattade han med en alldeles särskild beundran och förkärlek, och hans anekdoter om »Figges» slagfärdighet och obetalbara humor voro legio.

Många äro de glada sammankomster, som Henning med personlig ekonomisk uppoffring ordnat på Alphyddan för livhusarerna.

Men Henning var inte bara den gode historieberättaren och generöse värden. Orädd och med en grundmurad uppfattning om vad som var rätt eller fel tvekade han aldrig att säga sin mening och gå i bräschen för sin åsikt.

Kamratföreningen sörjer i Henning Gustavsson en god kamrat och kär vän. Vi saluterar hans minne.

Gunnar Schildt

FPCS . . .

Forts. från sid. 3

odugliga att släppas fram till striden, och vi lämnades kvar att bevaka eldställningarna.

Efter en stund hördes en kraftig ksp-salva och ytterligare något senare fick posterna order att dra sig tillbaka. Vi var ivriga att snabbt få reda på utgången. Hade vi lyckats slå tillbaka fienden? Vi fick snart svar på frågan. På väg mot återsamlingsplatsen mötte vi nämligen resten av truppen under oordnad reträtt. ”Vi är döda allihop!” förklarade de. ”Vi blev nedmejade till sista man när vi gjorde eldstöt mot ett ksp-näste.”

TANKAR PÅ LUCKAN

Till synes omedvetet (när jag satte papperet i skrivmaskinen) blixtrade inledningen till Johan L. Runebergs dikt Soldatgossen fram.

*Min fader var en ung soldat
den vackraste man fann,
vid femton år gevär han tog,
vid sjutton var han man.
Hans hela värld var ärans fält,
där stod han glad var han sig ställt,
i eld, i blod, i frost, i svält, —
han var min fader han.*

Ja, nu är vi inte femton år, när gevär vi "ta", och vid sjutton knappast män.— och vad man tänker vid nitton år och inryckningen är väl inte " och glad jag står var man mig ställt"—. och en smygande tanke, skall det bli i eld, frost, och om inte svält, dålig mat? Tankarna hopar sig, är kronans "kalsingar varma" om vintern blir kall—? Är ärtsoppa så god som det "sägs"? Hur blir kamraterna och hur blir befälet? Det finnes ju mängder av litteratur i ämnet, krigarliv, och jag erinrar mig ett stycke ur Albert Engströms "KRIGARLIV" jag citerar —

"Jag var naturligtvis herrbeväring och gynnades av befälet. Men en del slagsmål med öläningar för att inte tala om andra oegentligheter i fråga om den aktning en krigsman är skyldig sig själv, hade åstadkommit att mitt befäl hade fattat det för mig högst osympatiska beslutet att låta mig gå vakt. Förut hade mitt och de andra herrbeväringarnas liv förflutit i dåsig likförnöjdhet. Vi kunde ju allihop förut. Vi voro akademiska medborgare som måste behandlas på ett sätt som var förenligt med vår höga bildningsgrad. Vi voro vid Beelzebub inga bondbassar som tuggade snus eller rökte Nornan à 6 öre. Vi behandlades som officersvolontärers vederlikar och bodde tillsammans med dessa generalsämnen i ett gammalt sjukhus, dit en äldre stadgad korpral kom om morgnarna, blankade våra skor, putsade våra knappar, och väckte oss genom diskret och hövligt tilltal. Vi åto det som återstod efter officerarnas måltider och drucko vår punch efteråt, som män som samhället måste ta med i beräkningen. Och medan bassarna gjorde språngrmarsch så att smutsen stänkte om dem och det skvalpade i stövlarna, lågo vi i en skogsbacke och talade om höga doktoral ting, under det att röken från våra cigarrer låg som en tät dimma över slagfältet."

Detta beskriver på ett roligt sätt hur främmande det än låter för soldat 66, ett gammalt "krigarliv".

Ja vad är vi själva nu beredda att ge, utan förutfattade meningar, när vi står där med de militära persedlarna i näven och "kronans rock" är ett faktum?

Ja, det dröjde väl en tid innan den bekväma kroppshyddan gav upp hoppet om fortsatt bekvämlig tillvaro. — Men den underordnade sig den trim-

ning den så väl behövde, åtminstone min var i behov av "spänst". Så småningom blev den riktigt nöjd med sin nya "FORM". Omställningen från det privata bekväma livet till en grupps totala gemenskap som skall hålla ihop i "vått och torrt" bokstavligen under hårda provningar tar en tid. Men när sedan samhörighetskänslan blir ett faktum och man känner kamratskapet, inte minst mellan befäl och värnpliktiga. När det fungerar som det skall, då har man liksom blivit "varm i uniformen".

Och känslan av att vara betydelsefull, inte som enskild individ, utan som en del av samhällets struktur, att börja behärska kunskaper, vapen och sig själv, gör att man växer i vetskapen om att "kunna vara till nytta om det skulle "behövas"— . . . För mig och för många andra utgör den här perioden insynen i och värderandet av att ha ett fosterland, ett viktigt skede i en ung mans liv . . . Det som mest kan belysa vad jag menar har William Saroyan fått fram i sin bok "Den mänskliga komedin", där bokens Markus den äldre brodern soldaten skriver hem till sin yngre bror Homer om hur det är att vara ute i kriget.

Citat ur Saroyans bok.

"Jag saknar dig förstås, och jag tänker på er jämt. Jag är lycklig, och fast jag aldrig trott på krig, och vet att det är vansinne, till och med när det är nödvändigt — så är jag stolt över att få tjäna mitt land, som för mig är Ithaca, vårt hem och hela vår familj.

Jag erkänner ingen människa som fiende, för ingen mänsklig varelse kan vara min fiende. Vem hon än är vilken färg hon än har, hur vilseledd hon än är i sin tro, så är hon min vän och inte min fiende, för hon är inte olik mig i något avseende. Jag strider inte med henne utan med det inom henne som jag försöker förstöra inom mig själv. Jag känner mig inte som en hjälte. Jag har ingen fallenhet för såna känslor. Jag hatar inte någon. Jag känner mig inte patriotisk heller, för jag har alltid älskat mitt land, dess folk, dess städer, mitt hem och min familj.

Jag önskar att jag inte var soldat.

Jag önskar att det inte fanns något krig, men eftersom jag är soldat, och eftersom det är krig,

så har jag för länge sedan beslutat mig för, att bli den bästa soldat jag kan bli."

I dessa ord tror jag att vi kan finna hela kärnpunkten i att vi trivs med det vi "lär oss".

Och ett par av frågorna som vi ställde oss vid inryckningen kan vi besvara redan nu fast vi har en hel del kvar att lära. Ärtsoppa var fin och det är "klass" över det andra "käket" också, om kalsongerna kliar eller är tillräckligt varma vet vi inte ännu. Men att kamratskapet är fint och att atmosfären mellan vpl och befäl är "prima" det vet vi. Och det är väl egentligen allt som är väsentligt att veta.

Den svenska förplägnadstjänsten i fred och krig

I forna tiders bondehär var underhållstjänsten den enklaste tänkbara. Den enskilde mannen medförde och ombesörjde själv sin egen förplägnad. Några mer omfattande och långvariga operationer medgav dock icke detta förfaringssätt. När matsäckorna voro tömda återvände bönderna till sina gårdar och krigsrörelserna måste avbrytas. Det var inte bara i vårt land det gick till så här utan överallt i Europa var förplägnadsunderhållet i princip ordnat på detta sätt.

Inte ens i början på 1500-talet hade man lyckats skapa några enhetliga grunder för kosthållet inom förbanden eller olika landsdelar emellan. Anledningen härtill var främst svårigheterna att transportera födoämnen från eller till de skilda landsändarna. Följden blev därför stora variationer från trakt till trakt och från landskap till landskap i de artiklar som ingick i utspisningen eller som avsågs för lagring i magasin. Några utspisningsstater i vår tids mening fanns icke. De födoämnen som förekom utgjordes i huvudsak av bröd, kött, fläsk och öl. Smör förekom endast sparsamt. Någon större omväxling i kosthållet kunde icke spåras och merendels sammankokades ingredienserna till soppor. I stort sett torde kosten ha motsvarat allmogens dåtida kostvanor och ha tillretts på hävdvunnet sätt. Någon form av centraliserad koktjänst förekom icke utan soldaten tillredde själv sin föda. Gustav Wasa, som på riksdagen i Västerås 1544 lade grunden till vår första värnpliktsarmé, försökte, vis av erfarenheterna från befrielsekriget även skapa förutsättningarna för en praktisk lösning av underhållstjänsten. I princip utgick härvid kronans underhåll i form av kontant avlöning och soldaten var själv skyldig såväl i fred som krig att sörja för sin beväp-

ning, utrustning och förplägnad. På grund av den rådande penningknappheten kom emellertid avlöningen i stor utsträckning att utgå in natura. För att säkra förplägnadstjänsten lät konungen på grundval av olika krigsfallsalternativ organisera en stomme av fältmagasin inom landet, där trupperna kunde ersätta förbrukade livsmedel. Arméerna voro dessutom utrustade med proviantkolonner som uppladdades från de upprättade magasinerna. För tjänsten vid magasin och kolonner svarade särskilda proviantmästare. Magasinerna uppladdades genom rekvisitioner och indrivningar inom krigsskådeplatsområdet.

I samband med utvecklingen mot en stark centralisering av förvaltningsapparaten i början av 1600-talet framkom även nya synpunkter beträffande kosthållet. Under Gustav II Adolfs fälttåg och under Sveriges deltagande i 30-åriga kriget bestämdes lagring i magasin av olika varor och stater uppgjordes.

Sälunda fastställdes följande stat för soldatunderhållet per man och dag i kungligt brev av den 15 april 1635.

- 2/3 mark mjukt bröd
- 2/3 mark torrt kött under de 10 första dagarna
- 2/3 mark torr fisk under de därpå följande 10 dygna
- 2/3 mark strömming under månadens sista 10 dygn
- 2/15 kanna kokmjöl eller gryn
- 4/5 kanna dricka
- 1/30 mark salt
- 1/15 mark smör

Tillagningen av födan skötte varje soldat om i sitt kokkärl. Kokvagnar fanns fortfarande inte att tillgå.

I mitten på 1600-talet framträdde tydligt bristerna i den svenska krigsorganisationen. Utskrivningar hölls oregelbundet och truppförbanden voro sällan fulltalliga. Knappheten på medel förorsakade därjämte stora svårigheter ifråga om utrustning och avlöning. Samtidigt hade man i grannländerna övergått till systemet med stående härar, varigenom vårt lands försvarsmöjligheter starkt försämrades. Ett fastare organiserat försvar med ökad krigsberedskap var nödvändigt. Detta skapades av Carl XI genom införandet av det ständiga knektehållet och indelningsverket. Det ständiga knektehållet innebar att bönderna åtog sig att tillhandahålla kronan ett visst antal knektar mot befrielse från utskrivning. Vad rytteriet beträffar ingingo "för all framtid gällande överenskommelser" med vissa hemmanruthållare — att mot särskilda förmåner tillhandahålla kronan häst och ryttare. Under de övningar till vilka förbanden under denna tid årligen samlades levde härvid soldaten på den matsäck, som tillhandahölls av roten.

Under indelningsverkets första tid kan man icke påvisa någon direkt motsvarighet till vad vi i vår tid kallar utspisningsstater eller matsedlar. Ibland nämnades de spisordning ibland proviantstat.

Först när man kommer in på 1700-talet börjar man skilja på freds- och krigsförplägnad. Till regementsmötena på "heden" medförde soldaten i sitt matsäcksskrin erforderliga hållbara proviantartiklar som han fått av rotebönderna. Det var mest saltade eller torkade födoämnen såsom kött, fisk, korv, fläsk ävensom smör och ost. Under de tider soldaterna voro ute i fält fastställdes de proviantartiklar som soldaten skulle tilldelas dagligen och åtminstone i början av Karl XII krig mot Danmark, Ryssland och Polen gick det bra att hålla uppgjorda stater. Genom missväxt, uteblivna leveranser eller av fienden tagna förråd och proviantkolonner blev det allt svårare för Kung Karl och hans närmaste medhjälpare att förse arméerna med proviant och andra förnödenheter. Ett exempel på fältstat fastställd år 1710 för arméerna i Skåne, Västergötland, Jämtland, Värmland och Finland tillförsäkrade soldaterna dagligen:

1 1/3 mark torrt bröd
 1/2 mark torrt kött, torr fisk eller strömming
 eller i stället 1/4 mark fläsk eller smör
 i brist på sovel 3/10 kanna ärter eller gryn
 eller och 1/2 kanna mjöl,
 vidare till egentligt kokningsämne 1/15 kanna gryn
 eller ärter eller 1/10 kanna mjöl
 Ytterligare 1 kanna dricka,
 1/30 mark salt och
 1/120 mark tobak

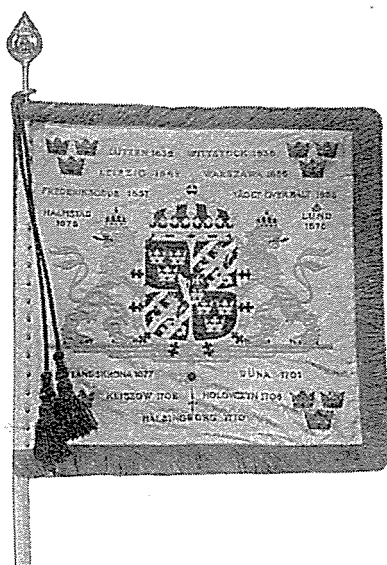
Vad som under detta århundrade särskilt faller i ögonen, när man studerar uppgjorda stater, är tillkomsten av såväl brännvin som tobak i staten. Utvecklingen ledde så småningom fram till vårt första fältförvaltningsreglemente — "1774 års Fältförvaltningsreglemente", som sedan kom att gälla i mer än 100 år fram i tiden.

Detta reglemente upptog en detaljerad stat avsedd att ligga till grund för utspisningen i fält. De ingående

artiklarna och mängderna voro i stort sett desamma som tidigare, men man försökte så gott det gick att skapa omväxling i utspisningen. Huvudmålet på dagen utgjordes dock alltjämt av ärtsoppa och kvällsmålet av grynrätter. De primitiva tillredningsmetoderna och den begränsade tillgången på färskvaror och grönsaker speciellt under fältförhållanden var dock en allvarlig brist. Näringsvärdesbehov liksom behovet av vitaminer var okänt. Man hade dock erfarenhetsmässigt kommit underfund med att en kost baserad i stort på salta, rökta och torkade artiklar förorsakade skörbjugg. Under Karl XII:s fälttåg hade man med framgång praktiserat en metod att motverka skörbjugg nämligen att till sopporna tillsätta tall- eller grankvistar. Av de provianteringsstater som fastställdes åren 1806 och 1807 framgår att färska rotfrukter, potatis och grönsaker beretts plats i utspisningen varigenom risken för skörbjugg minskades. Framförallt kom potatisen att bli av avgörande betydelse för kosthållet i fortsättningen. Omvälvningarna ute i Europa efter franska revolutionen medförde bl a att allmän värnplikt började tillämpas och i vårt land infördes den år 1812 genom den då antagna beväringssinrättningen. Stommen i vår härorganisation var dock alltjämt indelningsverket kompletterat med beväringssmanskap. I samband härmed övertog kronan skyldigheten att under möten och marscher svara för underhållet. Regementskommissarier, senare proviantdirektioner tillsattes för att svara för förplägnadstjänsten. Efter fransk-tyska kriget 1870 visade det sig nödvändigt att skapa ett effektivare förvaltningssystem och genom 1875—1880 års förvaltningsorganisation sammanfördes förbandens förvaltning under enhetlig ledning av en förvaltningsdirektion med en regementsintendent som föredragande och verkställande chef. Omorganisationen ledde fram till en mera avancerad förplägnadstjänst. Riktiga stater uppgjordes, de olika artiklarnas näringsvärden beaktades och vitaminbehovet tillgodosågs bättre. 1881 års underhållsreglemente fastställde bl a en ny normalportionsstat. Värt att notera är att brännvinet slopades och ersattes med kaffe, som också kunde utbytas mot choklad. Även mjölk började nu användas i större utsträckning vid matlagningen.

Den mer varierande kost som under slutet av 1800-talet infördes, möjliggjordes av bl a förbättringar av tillredningsmöjligheterna. Till en början var som tidigare nämnts tillredningen mycket primitiv och skedde enskilt. Först under Carl XI:s tid tillkom större kopparkittlar, så att tillredning av kokfödan kunde ske kompanivis i kokgravar. Dessa voro i bruk i fält ända fram till år 1916 då armén fick sina första kokvagnar och de voro i bruk på mötesplatserna ända till mitten av 1800-talet då kokskjul och så småningom kokhus började uppföras.

Även om utvecklingen av förplägnadstjänsten under 1800-talet kan karakteriseras av ett framåtskridande så inträffade inga större, genomgripande förändringar förrän i början av vårt sekel, då indelningsverket ställdes på avskrivning och ersattes av värnpliktsarmén. Forskningar, framförallt de näringsfysiologiska gjorde stora framsteg. Betydelsen av en näringsmässigt rätt sammansatt kost blev allt mer uppmärksam och tillvaron av vissa för livsfunktionerna viktiga

PROGRAM

VID FIRANDET AV KUNGL LIVREG:s HUSARERS HÖGTIDSDAG 3/12 1966

Kl 0800	Avlämning till sekundchefen. Marsch till kyrkan.	Kaserngården
» 0820	Minnesgudstjänst	Kyrkan
» 0930	Skövdeskv samling	Uoffmässen
» 1030	Lunch i Lundasalen för delar av förbandets personal, inbjudna gäster samt medlemmar av kamratföreningen.	Lundasalen
» 1200	Skövdeskv årsmöte	Lützensalen

Anmälan för deltagande i lunch till fanjunkare Jönsson senast 28/11. Adress: Stabsavdelningen, K 3, Skövde. Tel. 0500/105 60, vx 382.

skyddsämnen hade klarlagts. Inom armén gjordes flera försök för att fastställa en normalportionsstat avsedd att vara såväl en näringsvärdes- som penningvärdesregulator. I 1900 års stat uppgick näringsvärdet till cirka 4.000 kalorier per dag och portionskostnaderna till omkring 40 öre. Under årens lopp har normalportionsstaten ändrats flera gånger. Vid krigsutbrottet 1939 uppgick fredsförplägnadsstaten till omkring 3.600 kalorier och krigsförplägnadsstaten till 3.800—4.200 kalorier per man och dag. Den normalportionsstat som nu gäller fastställdes 1953 och är gemensam för hela krigsmakten. Denna stat är utformad på ett sätt att den smidigt kan inpassas efter i våra dagar ständigt växlande livsmedelspriser och uppfylla i övrigt de krav man rimligen kan kräva på en god och närande husmanskost. Utöver normalportionsstaten tillkommer särskilda skonkoststater för att tillgodose behovet under sjukdomstillstånd.

De senaste årens snabba utveckling inom livsmedelsbranschens område har tillfört krigsmakten bättre och hållbarare livsmedel. Bättre tillagningsmetoder

och modernare utrustning såväl i förbandens matinrättningar som under fältförhållanden har skapat ännu bättre betingelser att tillhandahålla soldaten en riklig och närande föda. Prisutvecklingen i vårt land har gjort att portionspriset ökat i stort sett varje år och uppgår f n för förband i Skövde till 4:03 kr per man och dag vid utspisning i matinrättning. Men mera om allt detta i en kommande artikel.

Bertil Petersson
Regint

Kavalleritaktik

Efraim Persson, axelbred och stark, har varit i slagsmål och kallas inför Pontius Pilatus, häradsrätten. Han anklagas för misshandel av åtta medborgare. Persson erkänner icke utan stolthet.

Domaren: "Hur kunde Persson ge åtta vuxna karlar så mycket stryk?"

Persson: "Jo, nådi domaren, de va så lätt, så lätt — jag omringa dom först".

Göteborgsskvadronen besöker Eksjö

Den 6. juni utgick en skvadronsorder av följande lydelse: Göteborgsskvadronen av Livhusarernas kamratförening har årsmöte och utfärd till Eksjö 1966.

Avresa: Lördagen den 18. juni kl. 13.00, från Gustaf Adolfs torg.

Lunchrast vid "Per och Lisa", 3 km. söder Ulricehamn.

Ankomst till Fröreda by kl. 17.00, där inkvartering för övernattnin är ordnad.

Middag och sammanträde kl. 18.30.

Tapto kl. 22.00.

Söndagen den 19. juni.

Revelj kl. 07.00. *Frukost* kl. 08.00. *Avresa* till Eksjö kl. 08.30. *Ankomst* till Eksjö kl. 9.45.

Smålandshusarernas årsmöte kl. 11.30; *Uppmarsch* å Eksjö torg kl. 13.30. *Middag* kl. 15.45. *Hemresa* kl. 18.00. *Hemkomst* omkring kl. 22.30.

Enligt skvadronsordern, föranledd av inbjudan från Smålandshusarernas kamratförening att övervara dess årsmöte och deltaga i av föreningen och Eksjö stad anordnade festligheter, startade vi med en fullsatt turistbuss prick kl. 13.00 från Gustaf Adolfs torg, under ledning av klubbmästaren Harald Jansson.

Skvadronchefen, ryttmästaren m. m. Gomer Brunius, befann sig redan på sin bruksegendom Nyboholm med förberedelser till besöket i Eksjö. Resan

gynnades av varmt och vackert väder. Efter välkomsthälsning av färdledaren kom historiernas mångfald igång. Stämningen i bussen var i topp. Tiden rasade iväg så hastigt, vi var nog lite överraskade då vi redan var framme vid "Per och Lisa" för lunchrast. En idealplats för turister att rasta på. Rymlig gräsplan med bord och bänkar inplacerade mellan vacker vegetation. Efter 30 minuter startade vi igen med samma glada gemyt som tidigare. Resvägen: Göteborg—Hindås—Borås—Ulricehamn—Jönköping och vidare in i Småland, går ju som alla vet, genom omväxlande terräng med mycket vackra områden. Särskilt nu i försommargrönskan tedde den sig rent bedårande. Något försenade voro vi framme i Fröreda by, där vi skulle ha nattkvarter, dels i vandrarhemmet och dels i byggnader i anslutning därtill. Färdledaren avlämnade till skvadronchefen, som hälsade oss hjärtligt välkomna samt gav anvisning om rumsfördelning. Han meddelade vidare att årsmötet och middagen skulle äga rum på Qvillö kl. 19.00. Sedan vi gjort oss bekanta med förläggningen och i övrigt klara för sammanträdet och middagen, antrade vi åter bussen, som förde oss de två km till Nyboholm. Redan vid trädgårdsgrinden mottogs vi av konsul Brunius med maka, som visade oss igenom sitt trevna Corps-de logis och ut i den vackra parken där den brusande Emån strömmar förbi. Konsulinnan Brunius hade, dagen till ära, låtit där duka långbord för middagen. Sammanträdet avverkades snabbt och beviljades styrelsen ansvarsfrihet för gångna året. Omval med acklamation av

ordförande och övrig styrelse samt revisorer och suppleanter. Då sammanträdet avslutades bjöd värd och värdinna till bords.

Övriga är nog ett svagt ord, då vi slog oss ned vid de vackert dekorerade och dukade borden. De överfyllda fat och skålar, med de läckraste rätter, skvallrade tydligt att midsommarafton var nära. Den charmerande och omtänksamma värdinnan såg till att ingenting fattades som tillhör en festkväll. Den angenämaste stämning rådde i den ljumma sommarkvällen, där knappast myggorna vågade störa det behagliga gemytet. Korta tal hölls. Vice ordföranden, Berndt Larsson, som förde värdinnan till bordet, tackade å gästernas vägnar för maten. Vid kaffet med *avec* berättade värden om brukets och egendomens historia under gångna tider.

Tapto kl. 22.00 enligt skvadronsordern! Nej, det gick inte. (Utsträckt tid). Innan uppbrottet besåg vi egendomens rymliga stallar, som var i bästa ordning. De vackra hästarna gingo på gräsbete i en närbelägen hage, men visade "välvilligt upp sig" vid tillrop. En nyinköpt modern skogsavverkningsmaskin demonstrerades och beundrades innan vi lämnade det gästfria och trevna Qvillö.

Söndagsmorgonen: alla på benen kl. 07.00 trots lördagskvällens sena timma, putsade och klara kl. 08.00, till den förstärkta frukosten, som serverades i förläggningen av två av ortens trevliga flickor. Kl. 8.30 start från förläggningen med ankomst till Eksjö kl. 9.45. Bussen parkerades på torget. Genom sekundchefens välvilliga medverkan hade vi fått låna sex m/Å uniformer till att kläda vår standarvakt. Dessa tilldrog sig uppmärksamhet. Allt flera eksjöbor kom och presenterade sig. Bland dessa fanns i gamla K 4:s m/Å, klädda herrar med underbefälsgrad, beprydda med både ordnar och medaljer av ädel metall.

Kl. 11.30 var det samling för Smålandshusarernas årsmöte. Det var imponerande att se så många gamla gentlemän deltaga i förhandlingarna, en prydning för minne och tradition. Mötet leddes av ordföranden f.d. livhusaren, överstelöjtnant Lars af Sillén. Omedelbart efter årsmötet var tid för samling på torget för förbimarsch vid Ryttarstatyn, som skulle äga rum kl. 13.30. Förutom stadsfullmäktiges *precidium* märktes cheferna för Ing 2 och I 12 samt representanter för I 11 och A 6 även styrelsen för K 4:s kamratförening. Musik utfördes av militärmusikkåren i Eksjö. En kort predikan före marschen hölls av prosten i Eksjö J. Ståhle. Smålandshusarerna ställde upp skvadronvis. Livskvadronen fördes av f. d. smålandshusaren numera livhusaren ryttmästaren Gomer Brunius. Efter Smålandshusarernas skvadroner följde Livhusarskvadronen fördd av stf skvadronchefen Berndt Larsson. Vi hade ånyo glädjen att i skvadronen se i m/Å Livhusaren majoren Sven Littorin. Hela stadens med omnejd befolkning stod i täta led och beskådade den imponerande marschen, där både rättning och takt, knappast kunde överträffas. På stadens idrottsplats visade ryttmästare Gomer Brunius och godsägare Elving Pettersson ett vackert och välridet dressyrprogram, medan en 8 ryttares kadrilj förbereddes. Svårigheter hade förefunnits att få den till stånd, men den reds ändå med ett visst svung. Ett ädelt husarhjärta klappar häftigt då vi i avslutningen ser truppen

med dragna sablar på linje i *marsch—marsch* driva en fingerad fiende på flykten.

Kl. 15.45 samlades vi på Stadshotellet till gemensam middag. Den stora lokalen var till trängsel fylld. Värden, överstelöjtnant af Sillén, kunde i sitt hälsningsanförande hälsa gäster välkomna även från utrikes ort. Många tal och svarstal hölls, både allvarliga och skämtsamma. Musik, sång och deklamation förekom. Ryttmästare Gomer Brunius talade för Göteborgsskvadronen, och bl. a. tackade för inbjudan. Talet belönades med livliga applåder. Mätta, glada och belåtna startar vi vår hemfärd kl. 18.00 efter att först ha svängt in och sett Ränneslätt ligga kvar med många-många husarminnen.

Under hemresan gjorde vi endast ett uppehåll. Omedelbart utmed vägen fanns en sjö med ordnad badplats. Vad var naturligare än att vi stannade och tog ett dopp i det svala och rena vattnet. Efter 40 minuter voro vi resklara och anlände till Göteborg kl. 23.00.

Må du blekna av avund! Du Livhusar, som ej hade tillfälle att vara med på denna minnesrika resa.

E. B. Larsson
f. d. fanj. och skvadj.

Farlig fiende

Plutonchefen åtföljd av sin rapportkarl har gett sig fram för spaning.

- "Mårtenson kryp upp på kullen och se om du ser något" —
- "Ser Du något?"
- "Ja —"
- "Har dom vita band?"
- "Nej, löjtnant. Dom har horn" —

Ordföranden i försvarsutredningen

Karl Frithiofson

framhöll

på Kristianstadsjubileet 1965

Våra försvarsförberedelser kan inte anpassas efter hur vi från dag till dag bedömer den internationella situationen.

Man skapar inte ett effektivt försvar på kort tid, då man just anser sig behöva det.

Det tar årtal, ja tiotals år, innan man av egen kraft kan få fram den materiel, organisation och det personliga kunnande, som bygger upp ett starkt försvar.

Det är väldigt svårt att avgöra, när verkligt hot föreligger mot vår fred.

Det som är avgörande för vår försvarsstyrka i en tillspetsad situation, det är vad vi har åstadkommit av materiel, organisation och personligt kunnande under de dagar och år som gått. Vi har då helt enkelt vad vi har och kan komplettera endast med sådant som snabbt kan tas fram eller organiseras.

90 år

fyller 14/11 1966 löjtnant F O Hallenberg. Den spänstige jubilaren tar fortfarande sin dagliga ridtur i ur och skur.

Livhusarernas besöksdag vid Stråken 1966

Årets besöksdag, som gjordes på försök och utan större publicitet slog väl ut. Lägerplatsen vid Stråken ligger på Margretholms marker. Den lägerplats som användes under vår beridna tid är för liten för alla våra hästkrafter idag. Fru Sager lät oss därför bivackera på en annan fullständigt idealisk plats vid Olofsborg. Det regniga vädret avskräckte troligen många från att ge sig iväg, vilket var synd, ty vid tiden för korum och prisutdelning bröt solen fram. Under hela eftermiddagen rådde ett härligt sommarväder.

Besökare hade kommit ända ifrån Skåne och alla

tog med liv och lust del av arrangemangen. Det gavs tillfälle att åka jeep i terrängen, båt på sjön, pröva motorcyklar, skjuta med olika vapen, tala i radio eller från en fälttelefon ringa hem vart som helst i Sverige. Man kunde besöka en jägarbas och avsmaka den måltid, som lagades på soldaternas jägarkök eller äta lunch vid koktrossen.

Det gamla Sekundchefstältet från Sanna hed var rest och inrymde en liten utställning.

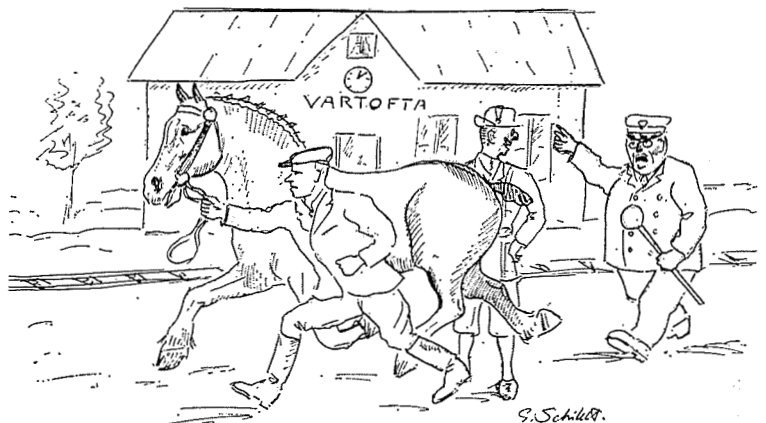
Dagen avslutades med skämtlekar.

Nästa år kommer sommarövning också att anordnas på samma härliga lägerplats, som fru Sager så generöst låter oss använda

Besöksdag blir den 13. aug 1967. Det kan vara bra att veta med tanke på kamratföreningarnas långtidsplanering.

Hästpremiering utanför järnvägsstationen i västgötaort. Då uppvisningen pågått en stund kommer den viktige stinsen rusande till nämndens ordförande "Ta genast bort hästarna härifrån för det luktar utav tusan oppe i vår sängkammare".

Ordföranden lugnt: "Det generar inte hästarna ett dugg".

Thorsten Brunius & Co.

Aktiebolag

AUKTORISERADE PAPPERSEXPÖRTÖRER

GÖTEBORG

BETALD ANNONSPÅTS

jo, vi är faktiskt 4 kr dyrare

- men

TOR ANGLIA är

tim.

Snabbare

än någon annan bilfärja GÖTEBORG—ENGLAND

TOR

LINE

Moderna Tor Anglia är den snabbaste bilfärjan Göteborg—England. Resan tar bara ett dygn. Ett kort och behagligt dygn med högsta komfort. Trivsamt restaurang och intima barer med dans till kontinentens topporkestrar. Casino. Cafeteria. Bastu. Discothèque à Go-Go. Soldäck. Konferensrum.

Tor Anglia — ett fartyg för »koppla-av-resa» eller »resa-och-arbeta»!

Boka redan nu hos Er resebyrå. Biljetter fr. 94: —. Tor Anglia avgår från Göteborg måndagar och torsdagar. Direkta anslutningar till London och England övriga större städer.

OBS! 4 fullt betalande passagerare tar bilen med utan kostnad!

THE COMFORT LINE

Organisations- och befälsplaceringar 15/10 1966

Stabsavd med batexp	Utbildningsavd	Rättsvårds- och inre tjänstdetalj
<p>Rm Hedenstierna Fj Jönsson Fj Pettersson, E Rustm K A Johansson</p> <p>Stabschef Expförest Expuoff C budcentral</p>	<p>Mj Fornell, utboff</p> <p><i>Utbanordningar</i> Rustm Billros Rustm Pettersson U K Rustm Malmros Rustm Nilsson (idrottsuoff) Rustm Larsson</p> <p><i>Central instruktörsgrupp</i> Rm Widegren Rm Aaby-Ericsson (motortj) Fv de Flon (utbanordningar) Fv A G Karlsson (sjv) Fj R Pettersson H (brandtj)</p>	<p>Rm Aaby-Ericsson Fj Jönsson Fj Pettersson H Adv Mellander Rustm Andersson Rustm Gustafsson Rustm Almtjärn Rustm Johansson E B Rustm Camnervik</p> <p>Dagmajor och förhållsledare Rättsvårdsuoff och bevakare Väbel och C hdr Auditör Väbelubef Vaktchef » » »</p>
<p><i>Livs</i>skv</p> <p>C: Rm Blomquist Stf: Lt Forsberg Skvad: Rustm H Carlsson</p> <p><i>4. spaningspluton</i> C: Fk Bjerkhagen stf: Öfu Låth Instr: Fu Johnson</p> <p><i>PV-plut</i> C: Fj Kastenman Stf: Öfu Thorp</p> <p><i>FPCS</i> C: Lt Nyblaeus Stf: Sg Svensson Instr: Rustm Smedberg Rustm Pettersson</p>	<p>2. skv</p> <p>C: Rm Norgren Stf: Lt Swärd Skvad: Rustm B Carlsson Parkubef: Rustm N H Johansson</p> <p><i>Sigrplut</i> C: Sg Blomqvist Stf: Rustm R S Karlsson</p> <p><i>Bilplut</i> C: Fj Josefsson Stf: Öfu Vauhkonen Instr: Öfu Gladh</p> <p><i>Mc-plut</i> C: Fu Lövgren Stf: Fu Runesson</p>	<p>4. skv</p> <p>C: Rm Rabber Stf: Lt Sandahl Skvad: Rustm N B W Johansson</p> <p><i>1. plut</i> C: Sg Älvebrand Stf: Öfu Lidén Instr: Öfu Pettersson</p> <p><i>2. plut</i> C: Fj Fridlundh Stf: Öfu Brockmar Instr: Öfu Svensson</p>
<p>3. skv</p> <p>C: Rm Sverke Stf: Lt Berg Skvad: Rustm Håkansson</p> <p><i>1. spaningsplut</i> C: Sg Rapp Stf: Öfu Johansson Instr: Fu Pettersson</p> <p><i>2. spaningsplut</i> C: Fk Englund Stf: Rustm Lundbäck Instr: Asp Bergström</p> <p><i>3. spaningsplut</i> C: Fk Bohman Instr: Asp Björkquist</p>	<p>3. skv</p> <p>C: Rm Bredenius Skvad: Rustm Fridolfsson Parkubef: Rustm Seipel</p> <p><i>3. plut</i> C: Fj Hansson Stf: Rustm Lundberg Instr: Öfu Höglund</p> <p><i>4. plut</i> C: Sg Dahlman Stf: Rustm Bengtsson Instr: Öfu Fryken</p>	<p>5. skv</p>

Föreningsangelägenheter

Kamratföreningens organisation

Överstyrelsen
Postgiro 61 08 35

Ordförande Ledamöter Suppleanter Sekreterare och kassör Suppleant Revisor » Suppleant »	Sekundchefen Ordföranden i respektive lokalavdelning En ur respektive lokalavdelning Fanjunkare G Lundh Fanjunkare T Jönsson Löjtnant C G Sjöblom Fanjunkare E Åkvist Ryttmästare K Bäckeskog Fabrikör B Johansson	K 3 Torgilsgatan 7 A K 3 Fältgatan 17 Våmb Rotegatan 9 D Erikslund	Skövde Skövde Skövde Skövde Skövde Skövde Tibro 2
---	--	--	---

Lokalavdelningar

	GÖTEBORG	SKÖVDE	STOCKHOLM	ÖREBRO
Postgiro	4 23 18	9 72 59	5 80 56	
Ordförande	Ryttmästare G Brunius Strandvägen 21 Lerum	Major G Schildt Tallbackstigen 6 Skövde	Ryttmästare T Grill Karlplan 16 Stockholm	Ryttmästare B Runeus Runnaby gård Örebro
Sekreterare	Ryttm J G Westerberg Törvedsgatan 11 Göteborg Ö	Fanjunkare T Jönsson K 3 Skövde	Ryttmästare S Bendz Norrländsgatan 16 Stockholm C	Polisassistent J Jönsson Järnvägsgatan 32 Örebro
Suppleant i överstyrelsen	Köpman B Larsson Johannesbergsgatan 30 Göteborg S	Förvaltare Fredrik Olsson Harkesvägen 18, Skövde	Sekreteraren	Sekreteraren

Redaktionskommittén för Livhusaren

Postgiro 61 09 17

Redaktör och ansvarig utgivare	Ryttmästare E Hedenstierna, K 3, Skövde	0500/105 60
Biträdande redaktör	Ryttmästare S Ahlander, Wennerbergsg 11, Skövde	0500/102 12
Ekonomichef	Fanjunkare E Pettersson, K 3, Skövde	0500/105 60
Distributionschef	Fanjunkare G Lundh, Torgilsgatan 7 A, Skövde	0500/130 84
Revisorer med suppleanter	Se överstyrelsen	

Meddelande från redaktionen

LIVHUSAREN utkommer med två nummer årligen.

Pris per nummer: 2 kronor.

Prenumeration sker genom insättande av 4 kronor på postgiro 61 09 17.

Adressförändringar bör skriftligen insändas till redaktionen och respektive lokalavdelning.

**Slottsbrons
Träförädlings
Aktiebolag**

Slottsbron

Mekanisk trämassa

Sågade trävaror

Byggnadsmaterialaffär